

Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
 πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε·
 πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω,
 πολλὰ δ' ὃ γ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
 ἀρνύμενος ἦν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἐταίρων. 5
 ἀλλ' οὐδ' ὧς ἐτάρους ἐρρύσατο, ἰέμενός περ·
 αὐτῶν γὰρ σφετέρησιν ἀτασθαλίησιν ὄλοντο,
 νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς Ὑπερίονος Ἥελιοιο
 ἦσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
 τῶν ἀμόθεν γε, θεά, θύγατερ Διός, εἶπε καὶ ἡμῖν. 10

Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες, ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον,
 οἴκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφευγότες ἠδὲ θάλασσαν·
 τὸν δ' οἶον, νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικός,
 νύμφη πότνι' ἔρυκε Καλυψώ, δῖα θεάων,
 ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι. 15
 ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
 τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἰκόνδε νέεσθαι
 εἰς Ἰθάκην, οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων
 καὶ μετὰ οἴσι φίλοισι. θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες
 νόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ' ἀσπερχές μενέαινε
 ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ πάρος ἦν γαῖαν ἰκέσθαι. 20

Ἄλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας,
 Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαΐαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,
 οἱ μὲν δυσσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος,
 ἀντιῶν ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἐκατόμβης. 25
 ἔνθ' ὃ γε τέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
 Ζηγὸς ἐνὶ μεγάροισιν Ὀλυμπίου ἀθρόοι ἦσαν.
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
 μνήσατο γὰρ κατὰ θυμόν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο,

Προοίμιο (στ. 1-10) Βάλε στο στόμα μου ιστορίες, Μούσα, για τον άνδρα τον πολύτροπο, ο οποίος πολύ περιπλανήθηκε, αφού της Τροίας την ιερή ακρόπολη εκπόρθησε· πολλών ανθρώπων είδεν πόλεις και γνώρισε το νου, πολλά στο πέλαγος αυτός ακόμη τράβηξε βάσανα μες στην ψυχή του, για τη ζωή του προσπαθώντας και για το νόστο των συντρόφων. 5
 Αλλ' ούτε κι έτσι τους συντρόφους έσωσε, αν και πολύ το ήθελε· γιατί αυτοί από δικές τους αμαρτίες χάθηκαν, οι ανόητοι, οι οποίοι τα βόδια του Υπερίονα Ἡλίου καταβρόχθισαν· γι' αυτό κι εκείνος τους αφαίρεσε του γυρισμού τη μέρα. Απ' οπουδήποτε γι' αυτά, θεά, του Δία θυγατέρα, πες και σ' εμάς. 10

Προοίμιο δεύτερο (στ. 11-21) Τότε λοιπόν όλοι οι άλλοι, όσοι ξέφυγαν τον άγριον όλεθρο, ήσαν στα σπίτια τους, έχοντας γλιτώσει πόλεμο και θάλασσα· κι αυτόν μόνον, που είχε χρεία γυναικός και νόστου, τον είχε αποκλεισμένο η σεβαστή νύμφη Καλυψώ, η θεία μέσα στις θεές, σε σπήλαια λαξευτά, ποθώντας να τον έχει σύζυγο. 15
 Αλλ' όταν ήρθε ο καιρός, στο γύρισμα των χρόνων, τότε οι θεοί του όρισαν να επιστρέψει σπίτι του στην Ιθάκη, όπου ούτε κι εκεί από αγώνες ξέφυγε και στους δικούς του ανάμεσα. Και οι θεοί έδειχναν έλεος όλοι εκτός του Ποσειδώνα· που είχε μένος άσβεστο προς τον ισόθεο Οδυσσέα πριν φτάσει στη δική του γη. 20

Θεών αγορά (στ. 22-95) Αυτός ωστόσο είχε πάει στους μακρινούς Αιθίοπες, στους Αιθίοπες, που κατοικούν, έσχατοι ανδρών, στα δύο μοιρασμένοι, οι μεν εκεί που δύνει ο Υπερίονας, οι άλλοι εκεί που ανατέλλει, παίρνοντας μέρος σε εκατόμβη ταύρων και κριών. 25
 Εκεί αυτός ευχαριστιόταν στο φαγητό μετέχοντας· οι άλλοι πάλι στου Δία του Ολύμπιου τα μέγαρα ήσαν συγκεντρωμένοι. Κι ανάμεσα σ' αυτούς τον λόγον άρχισε των θεών και των ανθρώπων ο πατέρας· γιατί έφερε στο νου του τον φημισμένο Αίγισθο,